

Kasza jaglana

czy zawiera glifosat?

Fundacja
Konsumentów

INSTYTUT
SPRAW
OBYWATELSKICH

Raport wydany przez Fundację Konsumentów we współpracy z Instytutem Spraw Obywatelskich.

Ten i wcześniejsze raporty Fundacji Konsumentów są do pobrania ze strony: testy.konsumenci.org

Pokaż, że zależy Ci na takich inicjatywach – polub nas w serwisach społecznościowych i bądź na bieżąco:
facebook.com/konsumenci
facebook.com/instytut.spraw.obywatelskich

Wszelkie uwagi do raportu prosimy kierować na adres: testy@konsumenci.org

Warszawa–Łódź, marzec 2021 r.

Nota prawna:

Raport chroniony jest prawami autorskimi. Przeznaczony jest wyłącznie do użytku indywidualnego. Komercyjne użycie raportu, w całości lub w jego części i informacji w nim zawartych, jest zabronione bez pisemnej zgody ze strony wydawcy. Bezprawne wykorzystanie raportu będzie się wiązało z prawnymi konsekwencjami. Zdjęcia produktów ujętych w raporcie pochodzą z materiałów ogólnodostępnych w sieci Internet, jak i własnych zasobów i dla celów raportu mają charakter jedynie informacyjny.

Projekt graficzny i skład:
Piotr Świderek

Zdjęcie na okładce:
 Drunk Photographer
flickr.com/photos/ksyz/3580820491

Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018–2030.

Spis treści

Wstęp	4
Raport współtworzą	5
Proces badawczy w pigułce	6
Wnioski z badań	8
Ranking kasz	10
Kasze z glifosatem	11
Glifosatometr	12
Co na to producenci?	14
Eksperci o raporcie	15
Pomóż nam pomagać Tobie	17

Wstęp

Zapraszamy do lektury kolejnego raportu konsumenckiego przygotowanego przez **Fundację Konsumentów** i **Instytut Spraw Obywatelskich**. Prezentujemy w nim wyniki testów 10 kasz jaglanych dostępnych w polskich sklepach – tych samych, które były przedmiotem badań we wrześniu 2019 roku oraz w styczniu 2020 roku. W grudniu 2020 r. ponownie sprawdziliśmy czy w testowanych kaszach znajdują się pozostałości glifosatu.

Dlaczego „pod lupę” znowu wzięliśmy kasze? Odpowiedź jest prosta. Chcemy stałej zmiany na dobre. Sprawdzamy, czy poprzednie badania przyniosły efekty. Czy producenci i sprzedawcy zadbali o poprawę jakości kasz? Z radością odnotowaliśmy, że mniej produktów budzi zastrzeżenia. Niestety. W kaszach nadal znajdujemy szkodliwy glifosatu.

Konstrukcja raportu nawiązuje do poprzednich wydań, dostępnych na stronie testy.konsumentow.org. Podobnie, jak w ostatnim raporcie „Konsumenti testują: Kasza gryczana – czy zawiera glifosatu?”, publikację wzbogaciliśmy o opinie ekspertów, których pomimo reprezentowania różnych środowisk i różnych działań, łączy dbałość o zdrową żywność i dobro konsumenta.

Nowością w publikacji, spajającą dotychczasowe raporty „kaszowe”, jest Glifosatometr – graficzne przedstawienie liczby kasz zawierających pozostałości glifosatu na podstawie zestawienia wyników wszystkich edycji naszych badań kasz jaglanych i gryczanych.

Cel publikowania podobnych raportów nie zmienia się. Wszystkim nam, konsumentom, należy się dostęp do bezpiecznej żywności bez pozostałości szkodliwego glifosatu. Upublicznianie wyników badań mobilizuje producentów do podwyższania standardów, zaś konsumentom ułatwia dokonanie świadomego wyboru. Nasz raport to także apel do polskich władz o zakaz stosowania środków ochrony roślin na bazie glifosatu!

Raport współtworzą

Fundacja Konsumentów: Jesteśmy grupą ludzi, której zależy na pomocy konsumentom. Konsumenti w relacji do przedsiębiorców posiadają znacznie mniej informacji o sprzedawanym towarze lub usłudze, są też słabszą stroną w przypadku sporu. Nasz cykl pod hasłem „Konsumenti testują”, prezentuje wyniki niezależnych testów produktów i ma ułatwić konsumentom świadomy wybór towarów (raporty są dostępne na testy.konsumentow.org). Udzielamy bezpłatnej pomocy prawnej w ramach Infolinii Konsumentkiej finansowanej przez UOKiK (ponad 7000 porad miesięcznie) i portalu porady.konsumentow.org, gdzie w kilka minut konsument może samodzielnie znaleźć odpowiedź na nurtujący go problem związany z zakupionym towarem. Szkolimy także przedsiębiorców z prawa konsumenckiego (szkolenia.konsumentow.org).

Fundacja
Konsumentów

Instytut Spraw Obywatelskich: Jesteśmy społecznikami działającymi na rzecz dobra wspólnego. Od 2009 r. w ramach kampanii „Wolne od GMO? Chcę wiedzieć!” walczymy o bezpieczną żywność bez GMO, antybiotyków i pestycydów oraz rolnictwo przyjazne ludziom i środowisku. Domagamy się skutecznej kontroli żywności przez instytucje państwowe oraz informujemy o zagrożeniach ze strony Napędów Genowych CRISPR – nowych technologii modyfikacji genetycznych człowieka, zwierząt i roślin. Promujemy patriotyzm gospodarczy – kupowanie lokalnych, polskich produktów. W batalii o prawa konsumentów doprowadziliśmy do uchwalenia przez polski parlament ustawy o oznakowaniu produktów wytworzonych bez wykorzystania GMO („Wolne od GMO”). Od 2018 r. mobilizujemy obywateli do działań na rzecz wprowadzenia zakazu stosowania glifosatu (Petycja NIE dla glifosatu!). Co tydzień wydajemy Tygodnik Spraw Obywatelskich. Szczegóły znajdziesz na instytutsprawobywatelskich.pl.

INSTYTUT
SPRAW
OBYWATELSKICH

Proces badawczy w pigułce

- 1 Do badania wybraliśmy kasze opisane w poprzednim raporcie. Firma Sonko Sp. z o.o. wycofała ze sprzedaży kaszę pod marką Risana, dlatego w tym przypadku sprawdziliśmy produkt pod nazwą: „Sonko kasza jaglana”.
- 2 Wszystkie kasze wybrane do badania zostały zakupione w sklepach metodą „konsumencką” – losowo z półek sklepowych / sklepu internetowego.
- 3 Próbki zostały dokładnie opisane w specjalnych protokołach, a następnie zabezpieczone i wysłane do laboratorium.
- 4 Badania zostały przeprowadzone w Zakładzie Badania Bezpieczeństwa Żywności Instytutu Ogrodnictwa – Państwowego Instytutu Badawczego w Skierniewicach.
- 5 Badania laboratoryjne miały na celu wykazanie ewentualnych pozostałości glifosatu w badanych produktach.
- 6 Wyniki badań zostały dokładnie opisane przez specjalistów z laboratorium w sprawozdaniu, łącznie z najważniejszą informacją czy w kaszy wykryto pozostałości glifosatu, a jeśli tak – jaki był ich poziom.

- 7 Wykryte przekroczenia glifosatu ponad najwyższy dopuszczalny poziom (NDP) zostały formalnie zgłoszone do GIS-u, który wszczął odpowiednie procedury zaradcze.
- 8 Producenci kasz, w których wykryto przekroczenia glifosatu ponad NDP, również zostali poinformowani o tym fakcie.
- 9 Więcej informacji technicznych o samym procesie badawczym znajduje się w naszej poprzedniej publikacji:
https://konsumenci.org/Fundacja_Raport_Kasza_Jaglana.pdf

Wnioski z badań

Rozczarowania:

- 1 Niestety, jest to kolejne badanie, w którym wykryliśmy glifosat.
- 2 To już trzecie badanie kasz jaglanych, w którym produkt firmy Sonko Sp. z o.o. przekracza Najwyższy Dopuszczany Poziom (NDP) glifosatu. We wszystkich dotychczasowych badaniach produkty tego producenta zawierały pozostałości glifosatu. Dotyczy to zarówno kasz jaglanych, jak i badanych wcześniej kasz gryczanych (w sumie 5 edycji badań!).

Nadzieje:

- 1 To już drugie badanie (po kaszach gryczanych), w którym przeważała liczba próbek bez glifosatu, co pokazuje, że nasz niezależny monitoring rynku przynosi realne korzyści konsumentom.
- 2 Ponownie cieszy „czysty wynik” produktów ekologicznych (Ekowital i NaturAvena), których próbki jako jedyne nie zawierały glifosatu w żadnym z trzech badań jaglanek!
- 3 W porównaniu z dwiema poprzednimi edycjami badań kasz jaglanych, poprawiła się jakość 5 produktów, ale tylko jeden z nich był „czysty” w ostatnich dwóch badaniach (Kuchnia Lidla) – mamy nadzieję, że to stały trend, a nie przypadek.
- 4 W kaszach firm Cenos i Kupiec tym razem nie wykryto glifosatu. Trzymamy kciuki za utrzymanie tego trendu!

Znaki zapytania:

- 1 Badania pokazują, że producenci mają problem z utrzymaniem stałej jakości swoich produktów. Nie wiemy dlaczego, ale wygląda na to, że kontrola jakości zawodzi na różnych etapach procesu produkcji żywności.
- 2 Zastanawiający jest przypadek kaszy sprzedawanej w sieci Biedronka. W poprzednim badaniu wynik był wręcz katastrofalny (ponad 46-krotne przekroczenie normy), natomiast próbki pobrane do pozostałych dwóch badań były nieskażone. Być może jest to efektem zbadania tym razem próbki innego producenta, który dostarczył kaszę dla Biedronki.

Ranking kasz

	Nazwa	Producent	Poziom pozostałości glifosatu mg/kg		
			09/2019	01/2020	12/2020
	EkoWital Kasza jaglana 500 g	Eko-Wital Sp. z o.o.	0	0	0
	NaturAvena Ekologiczna kasza jaglana 1 kg	NaturAvena Sp. z o.o.	0	0	0
	Kuchnia Lidla Kasza jaglana 400 g	Lidl Sp. z o.o. sp.k.	0,62	0	0
	Kupiec Kasza jaglana 400 g	Kupiec Sp. z o.o.	0,45	0,23	0
	Melvit Płatki Jaglane Błyszawiczne 500 g *	Melvit S.A.	0,27	0,54	0
	Cenos Kasza jaglana 400 g (4 torebki)	Cenos Sp. z o.o.	0,15	0,67	0
	Plony Natury (Biedronka) Kasza Jaglana 400 g	Cenos Sp. z o.o. **	0	4,68	0
	Janex Kasza jaglana 400 g	PPH Janex Jan Ciupak Leszek Ciupak Sp. J.	0,12	0	0,21
	Sante Kasza jaglana 350 g	Sante A. Kowalski Sp. J.	0	0,60	0,21
	Sonko Kasza Jaglana 400 g ***	Sonko Sp. z o.o.	0,63	0,58	0,51
Liczba kasz z glifosatem			6	6	3
Liczba kasz z przekroczeniami			6	6	3

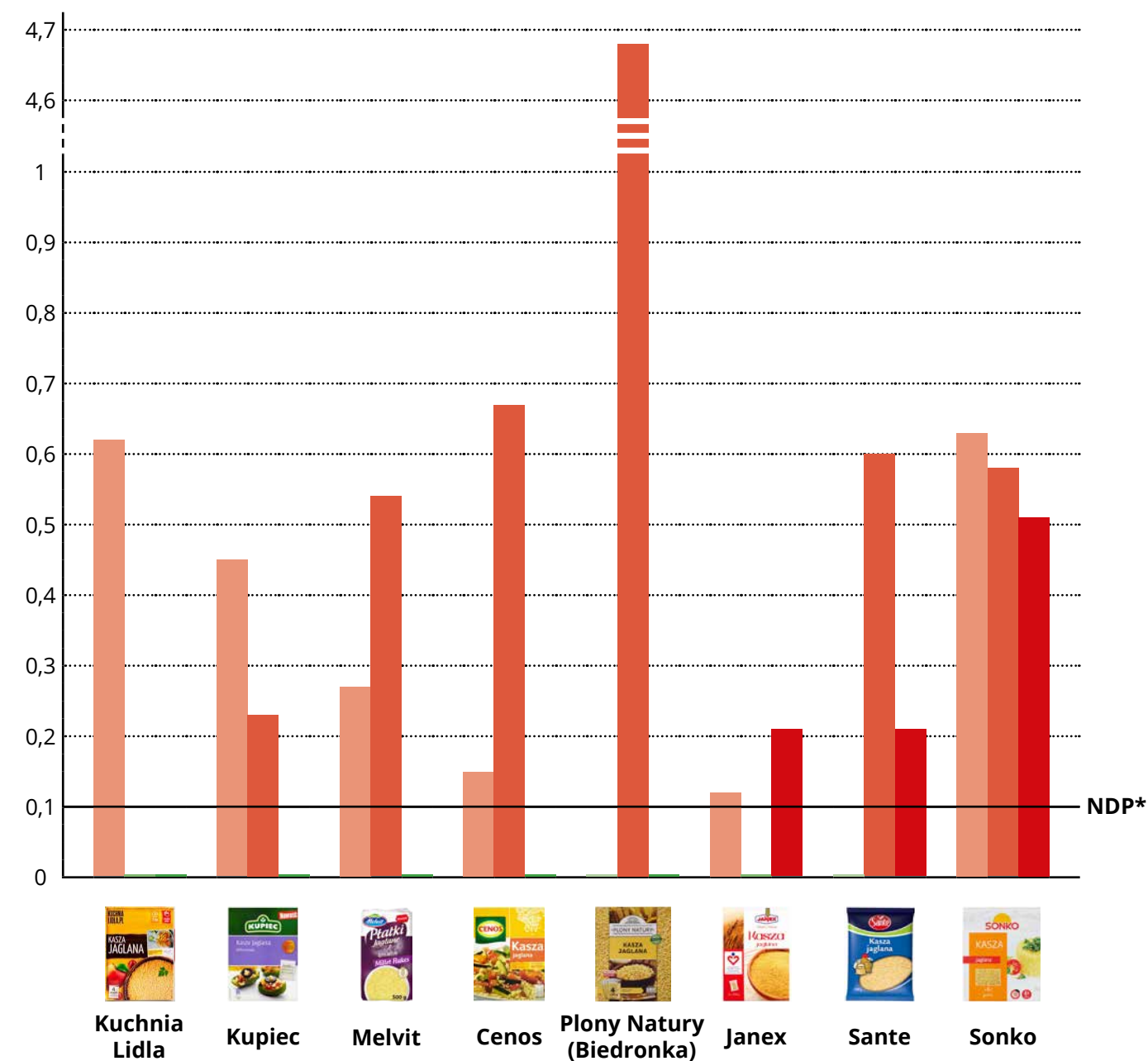
* We wrześniu 2019 – Szczytno Jaglane Płatki Błyszawiczne 400g produkowane przez Melvit S.A.

** We wrześniu 2019 i styczniu 2020 – Sawex Sp. z o.o. Foods Sp. k.

*** We wrześniu 2019 – Risana Kasza Jaglana 200 g

Kasze z glifosatem

Wykres przedstawiający poziom pozostałości glifosatu (mg/kg) w kaszach, w których został on wykryty. Najjaśniejszym odcieniem oznaczono wyniki badań z września 2019 r., ciemniejszym – ze stycznia 2020 r. a najciemniejszym – z grudnia 2020 r.

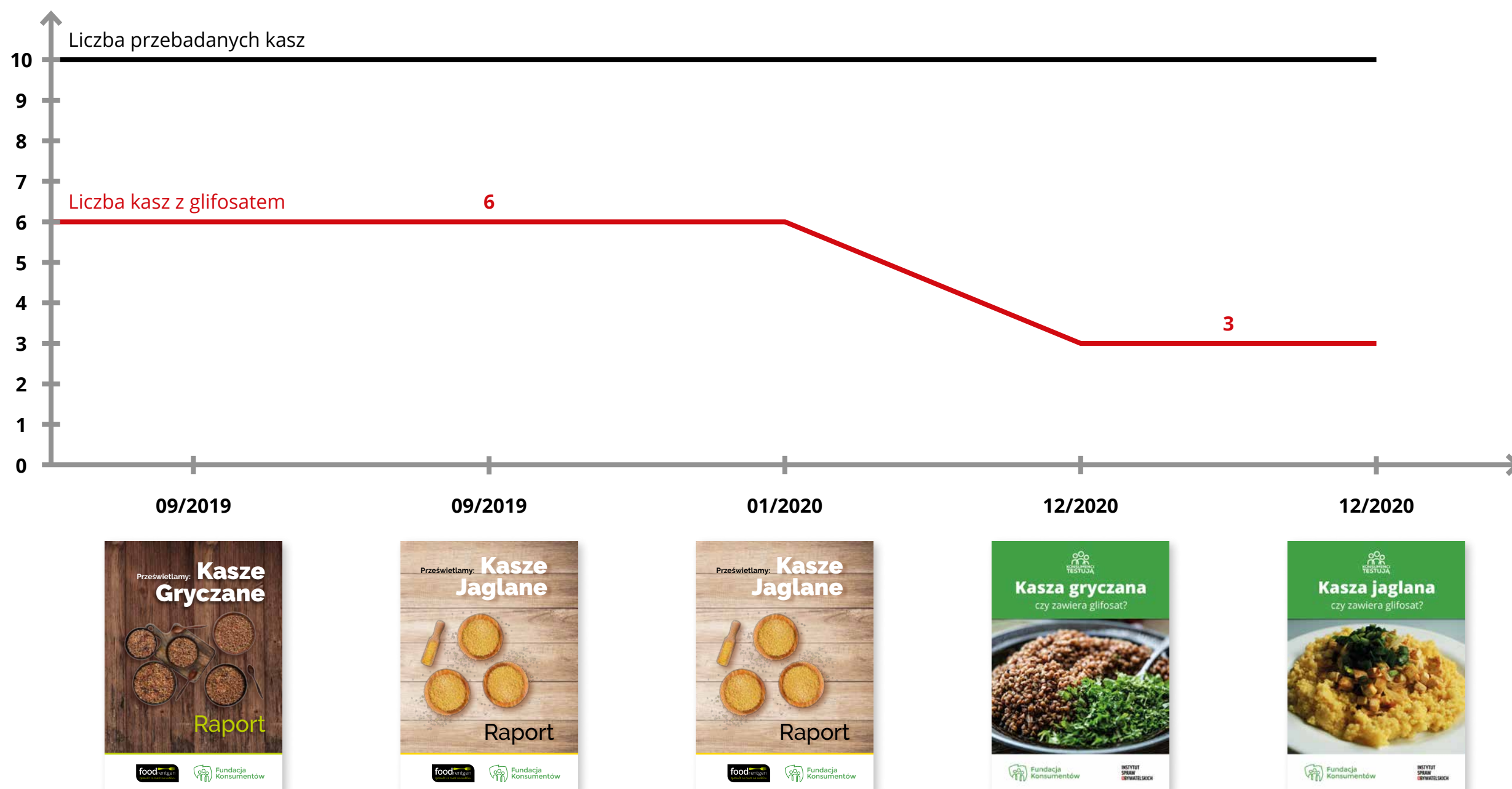
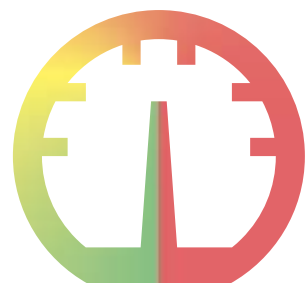

* Najwyższy Dopuszczalny Poziom Pozostałości Glifosatu – 0,1mg/kg

zgodnie z WE Nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23.02.2005 z późniejszymi zmianami (w odniesieniu do prosa).

Glifosatometr

Od pierwszego do ostatniego badania:
jak zmieniła się liczba kasz z glifosatem

Co na to producenci?

Chociaż badania laboratoryjne kaszy prowadziliśmy w akredytowanym laboratorium, nasze badania są badaniami konsumenckimi, a nie reprezentatywnymi. Tak jak konsumenci, kupujemy pojedyncze produkty w różnych sklepach. Uważamy, że produkty skażone nie powinny nigdy trafić do żadnego konsumenta. Dlatego o wykryciu pozostałości glifosatu informujemy zarówno GIS, jak i producentów kaszy, żeby mogli szybko zareagować i wycofać produkt z rynku.

Ta strategia sprawdziła się w przypadku firm Janex, Sonko oraz Sante, których badane kasze jaglane zawierały pozostałości glifosatu. Firmy zareagowały na informacje od nas wprowadzeniem dodatkowych badań surowca, Janex i Sonko zadeklarowały także wycofanie z rynku partii kaszy jaglanej, z której pochodziły badane próbki.

Równocześnie, producenci w korespondencji z nami słusznie zwracają uwagę na fakt, iż źródłem problemu jest stosowanie środków na bazie glifosatu w uprawie zbóż przeznaczonych do spożycia. Podejrzewają oni także, że niezgodnie z zaleceniami, rolnicy stosują glifosat do suszenia roślin tuż przed zbiorem zbóż. Co więcej, glifosat osadza się nie tylko w ziarnach, ale pozostaje na lata w glebie, a następnie przenika do zbóż w kolejnych latach.

Cieszy nas, że niektórzy producenci kaszy dołączają się do postulatu, by wprowadzić całkowity zakaz stosowania w rolnictwie środków z glifosatem.

O raporcie mówią

Katarzyna Bosacka

DZIENNIKARKA, AUTORKA PROGRAMÓW TELEWIZYJNYCH
O TEMATYCE ZAKUPOWEJ I KONSUMENCKIEJ

Konsument podczas zakupów owszem może sprawdzić skład produktu spożywczego, dane producenta, kraj pochodzenia, datę przydatności do spożycia, a nawet sposób przechowywania, ale nie może przecież ocenić, czy kasza albo mąka są wolne od pestycydów, metali ciężkich, nawozów sztucznych czy pozostałości glifosatu. Żeby to zrobić, trzeba by było mieć rentgen w oczach! Dlatego tak ważne są wszelkie instytucje konsumenckie i działania obywatelskie, edukacyjne i dziennikarskie, które patrzą producentom na ręce.

To, że rolnicy zamiast czekać na suche dni, wolą spryskać pole gryki czy proso, z którego powstaje kasza jaglana, glifosatem wiadomo nie od dziś. Rośliny wtedy wysuszają się w mig, nie pleśnieją, łatwiej je zebrać. Z rozmów z wieloma rolnikami wiem, że nierzadko rośliny z pól „pryskanych” przeznaczają na sprzedaż, a na użytek własny pielęgnują zboża, owoce czy warzywa „bez dopalaczy” i nimi karmią własną rodzinę. Dlatego podczas zakupów warto sięgać po certyfikowaną żywność ekologiczną, która z założenia wolna jest od wszelkich pozostałości chemicznych, co zresztą potwierdził poprzedni raport Instytutu Spraw Obywatelskich i Fundacji Konsumentów o kaszach gryczanych, a także ten najnowszy o kaszach jaglanych. Takie raporty są niezwykle potrzebne, bo nie tylko uświadamiają konsumentów, ale także – miejmy nadzieję – mobilizują producentów do podnoszenia jakości i bezpieczeństwa oferowanych nam produktów.

Dorota Metera

CZŁONEK RADY IFOAM ORGANICS EUROPE
(MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO)

Największym problemem współczesnego rolnictwa są pestycydy, zwłaszcza chemiczne środki ochrony roślin, jeśli są stosowane bezkrytycznie, nieostrożnie, bez względu na ich niekorzystny wpływ na zdrowie konsumentów, różnorodność biologiczną, czystość wód i gleb, w tym długotrwałe zanieczyszczenia gleb. Publikacje takie jak raporty Instytutu Spraw Obywatelskich, Fundacji Konsumentów, czy programu Food Rentgen, powodują, że konsumenci otwierają oczy ze zdziwienia, ile kosztuje tania żywność, wyprodukowana kosztem ich zdrowia i kosztem przyrody. Dziwi się, jak – wydawało by się – instytucje odpowiedzialne za zdrowie obywateli tworzą prawo ustalające wysokie najwyższe dopuszczalne poziomy (NDP) substancji aktywnych środków ochrony roślin w żywności, tolerujące desykację (zasuszanie roślin tuż przed zbiorem herbicydami – regulatorami wzrostu) i dopuszczające kilkadziesiąt oprysków chemicznymi środkami ochrony roślin i ich „koktajlami” zgodnie z oficjalnym „Programem ochrony roślin”. Dlatego warto czytać takie raporty, ponieważ pomagają świadomie kupować żywność i częściej wybierać produkty rolnictwa ekologicznego.

dr n. farm. Ania Makowska

AUTORKA KSIĄŻEK O PRODUKTACH SPOŻYWCZYCH
I BLOGA DOKTORANIA.PL

Bardzo się cieszę, że takie raporty powstają. Mimo, że prześwietlony został jeden produkt z danej serii danej marki i nie wiemy, czy w innych partiach wyniki kształtują się podobnie – są to cenne informacje pozwalające z grubsza ocenić sytuację na rynku. A biorąc pod uwagę wyniki na przestrzeni kilku lat – bardzo ogólnie – również trend.

Analizując wyniki nie odbieram ich jako podstawy do wytykania któregośkolwiek producenta palcami czy stygmatyzowania danego produktu. Myślę, że to raczej zwrócenie uwagi na tematy takie jak pochodzenie i jakość surowca oraz prawo do pełniej, rzetelnej informacji na temat produktu.

Przeciętny konsument często nie ma odpowiedniej wiedzy czy nawet czasu na porównywanie i weryfikowanie przekazów marketingowych w odniesieniu do składu produktu czy jakości surowca. Nie jest również w stanie chodzić na zakupy z zestawem urządzeń pomiarowych czy za każdym razem oddawać próbki wybranego produktu do badań laboratoryjnych. Wybór konkretnego produktu danej marki w sklepie opiera się w dużej mierze o zaufanie do producenta i o to zaufanie warto dbać tak samo jak o jakość używanych surowców.

Paweł Rokicki

PREZES FUNDACJI KONSUMENTÓW

Konsumentami jesteśmy wszyscy. W życiu prywatnym są nimi również ci, którzy zawodowo zajmują się uprawą zboża, produkcją kaszy, tworzeniem przepisów i kontrolą ich przestrzegania. Chciałbym, tak jak wielu innych Polaków, sięgać po kasze, bo to ważny element zdrowej diety. Ale nie trujmy i nie dajmy się truć. Fundacja Konsumentów już po raz czwarty publikuje raport dotyczący zawartości toksycznego glifosatu w kaszach. Nasze badania pokazują, że możliwe są zmiany, dzięki którym mamy na półkach sklepowych coraz mniej zanieczyszczonych produktów. Czas na to, żeby ich liczba zaokrągliła się... do zera.

Rafał Górski

PREZES INSTYTUTU SPRAW OBYWATELSKICH

Prezentowane wyniki, pomimo poprawy w stosunku do poprzednich badań i większej liczby kas niezanieczyszczonych glifosatem, pokazują, że czeka nas dalsza batalia o prawdziwie bezpieczną polską żywność. Pod koniec 2022 roku zapadnie decyzja o przedłużeniu lub wycofaniu pozwolenia na stosowanie glifosatu w UE, ale to państwa członkowskie odpowiadają za zatwierdzanie i stosowanie pestycydów na własnych terytoriach. Pod Europejską Inicjatywą Obywatelską w sprawie wprowadzenia całkowitego zakazu wykorzystywania tej substancji podpisało się ponad milion obywateli, jednak wniosek ten został przez Komisję Europejską odrzucony. Czy musimy czekać na odgórne decyzje? O nasze zdrowie możemy zadbać sami mówiąc „NIE!” dla glifosatu i podpisując [petycję](#) do premiera na stronie Instytutu Spraw Obywatelskich, czy zachęcając bliskich do lektury naszego raportu konsumenckiego.

Pomóż nam pomagać Tobie!

**Pomóż nam lepiej zadbać o Ciebie i innych konsumentów,
wesprzyj finansowo naszą działalność. Dziękujemy!**

Numer konta: 48 1750 0012 0000 0000 2913 5517

Dane beneficjenta: Fundacja Konsumentów, KRS 0000471167

W tytule przelewu: darowizna na cele statutowe

**Fundacja
Konsumentów**

Masz spór z firmą?

Skorzystaj z bezpłatnego i szybkiego narzędzia.

- ✓ Zarejestruj się
- ✓ Opisz swój problem
- ✓ Wyślij zgłoszenie do firmy

Załatw sprawę >

Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
ze środków Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018–2030.